

Pravila

„Tržaške posojilnice in hranilnice“
registrovane zadruga z omejenim poroštvom.

1. O firmi, sedežu in namenu zadruga.

§ 1. Firma zadruga je: „Tržaška posojilnica in hranilnica“ registrovana zadruga z omejenim poroštvom.
Zadruga ima svoj sedež v Trstu.

§ 2. Zadruga ima namen:

- a) dajati posojila zadružnikom,
- b) prejemati hranilne vloge na obresti,
- c) dobivati si denarna sredstva na svoj zadružni kredit.

2. O zadružnih denarnih sredstvih.

§ 3. Zadruga ima sledeča denarna sredstva:

- a) zadružni deleži,
- b) hranilne vloge,
- c) denarji zadrugi na posojilo (v zajem) dani,
- d) rezervini fond.

3. O zadružnikih.

§ 4. Število zadružnikov je neomejeno.

Kdor hoče (naj si bo fizična ali juridična osoba) v zadrugo stopiti, mora svoj ustop v zadrugo pismeno

prijaviti združnemu načelništvu, ktero potem sklepa o njegovem sprejemu. Načelništvo prijavljenemu ustop v zadrugo dovoli ali odreče, ne da bi mu moralo razloge za to povedati.

Sprejeti združnik se vpiše v združni register po § 14. združne postave.

§ 5. Vsak združnik mora ostati v zadrugi najmanj tri leta, ne uštevši leto, v teku kterega je v zadrugo ustopil.

§ 6. Iz zadruge se more izstopiti le koncem upravnega leta.

Kdor hoče izstopiti mora to pismeno napovedati načelništvu vsaj en mesec pred pretekom upravnega leta, to je vsaj pred 1. decembrom.

Isto velja če hoče kak združnik, ki ima več deležev, stopiti iz zadruge le glede enega ali nekoliko svojih deležev.

Dokler je združnik kaj dolžan zadrugi, ta ne sprejme njegove odpovedi.

§ 7. Kdor ne izpolnjuje dolžnosti v teh pravilih določenih, izgubi pravice do združnika po sklepu načelništva, proti kateremu se sme pritožiti pri občnem zboru, ki to končno razsodi.

Posebno sme načelništvo vsled sejinega sklepa iz zadruge izključiti združnika:

- a) ki je zaradi kacega hudodelstva izgubil občinsko volilno pravico, in
- b) ki na škodo zadrugi podkopava njen kredit in njeno dobro ime na kakoršenkoli način.

Če združnik umrje, stopi njegov dedič brez prikrajšanja postavne zaveze, ki njegovo zapuščino zadeva

v zadrugo; a načelništvo in oziroma pri zadružnikih z večimi deleži, načelništvo in nadzorstvo sme odrekati nasledstvo, ne da bi mu trebalo povedati razlogov.

Izključeni zadružnik, oziroma v zadrugo nesprejeti dedič, izstopi koncem leta, v katerem je bil zadružnik izključen ali je umrl.

§ 8. Zadružni deleži iz zadruge zbrisanih zadružnikov izplačajo se eno leto po izstopu.

Do tega časa se uvrstijo mej hranilne vloge in se to zaznamova v zadružnem registru.

Vsaka odpoved kakor tudi vsak izstop zadružnega deleža se mora v zadružni register vpisati.

§ 9. Zadružnik sme svoj zadružni delež in svoje pravice do zadruge drugim odstopiti, — a to le z dovoljenjem načelništva.

4. O ustopnini.

§ 10. Vsak zadružnik mora pri ustupu, plačati 1 gold. ustopnine, katera pripade rezervinemu fondu.

5. O zadružnih deležih in zadružnem poroštvu.

§ 11. Zadružni delež znaša 10 (deset) goldinarjev.

Vsak zadružnik mora imeti najmanj en zadružni delež; in jih sme tudi več imeti.

§ 12. Zadružnik mora zadružni delež takoj pri ustupu, ali pa v mesečnih obrokih po 1 gld. plačati.

Dokler delež ni popolnoma vplačan nema zadružnik nobene volilne pravice v zadrugi in nobene pravice do dobička.

Kdor zaostane štiri obroke po vrsti pri uplačevanju deleža, ako na opomin ne plača zaostalih obrokov,

izbriše se iz zadruge in njegovi na delež vplačani zneski pridružijo se rezervinemu fondu.

§ 13. V poravnanje zadružnih obvez služijo pred vsem zadružni deleži in drugo zadružno premoženje.

Razven tega pa je v slučaju likvidacije ali konkurza zadruge vsak zadružnik še s svojim lastnim premoženjem porok za njene obveze do dvakratnega zneska svojih deležev. To poroštvo traja pri vsacem še eno leto čez upravno leto, s katerim je nehal biti zadružnik, za zadružne obveze storjene pred njegovim izstopom.

To velja tudi gledé odpovedanih deležev, ako zadružnik ni odpovedal vseh svojih deležev.

6. O posojilih (zajemih).

§ 14. Posojila se dajejo le zadružnikom, in sicer :

- a) na osobni kredit,
- b) na zastave.

§ 15. Posojila samo na podlagi vplačanih zadružnih deležev, t. j. brez poroštva, smejo se dovoliti izimno, in sicer samo obsegajoča dvakratni znesek vplačanih deležev zajemalca (prosilca za posojilo) na lastne menjice.

§ 16. Posojila na osobni kredit dovoljuje načelnštvo proti menjici ali dolžnemu pismu, vsled katerega je razun izposojevalca zavezana posojilo plačati vsaj ena zanesljiva osoba ali korporacija kot porok in plačnik, t. j. solidaren sodolžnik (akceptant ali žirant) izimši slučaje § 15.

Načelnštvo ima pravico zahtevati še več porokov.

Pri oženjenih izposojevalcih naj oba, soprog in soproga, podpišeta dolžno pismo ali menjico.

Udje načelnštva smejo dobivati posojila na osobni kredit samo z dovoljenjem načelnštva in s privoljenjem nadzorstva. Vstopiti kot porok družim izposojevalcem pa nikakor ne smejo.

Deleži s pritiklino vred tistih zadrušnikov, kateri imajo od zadruge posojilo, ostanejo tako dolgo zastavljeni za varnost posojila, dokler slednje ni vrnjeno.

§ 17. Posojila na zastave se dajejo:

1. na vrednostne listine,
2. na stvari malega obsega in večje vrednosti, katere se pri hranjenji ne kazé,
3. na blago in hipoteke.

Pri posojilih na vrednostne listine, stvari malega obsega in večje vrednosti, kakor tudi na blago in pridelke, izposojevalec mora podpisati dolžno pismo, v katerem je zastava določena. Dolžnik dobi od zastavljenih reči zastavni izkaz, katerega mora vrniti, ako po vrnitvi posojila terja nazaj zastavljene reči. Brez izročanja zastavnega izkaza ali potom amortizacije dobljenega duplikata, posojilnica ni dolžna vrniti zastavljenih reči.

§ 18. Visokost obresti od posojil določujeta v skupni seji načelništvo in nadzorstvo z ozirom na razmere časa.

7. O dobičku in zgubi.

§ 19. Konec vsakega leta načelništvo sestavi račun po knjigah in naredi bilanco tako-le:

Med aktiva se vpisujejo: gotovina v denarji, vrednostne listine po dnevnem kurzu, premakljivo in nepremakljivo premoženje zadruge, terjatve po svojih vrednostih in zaostale izterljive obresti.

Med pasiva se vpisujejo: zadružni deleži, — če so samo deloma vplačani, samo z vplačanim zneskom —, hranilne vloge z obrestmi vred, predplačane obresti od terjatev za prihodnje leto, zadružna izposojila, za minula leta še ne izplačane dividende od zadružnih

deležev, potem rezervini fond tako dolgo, dokler ta fond nima svojega posebnega upravnništva.

To kar ostane od aktivov po odbitku pasivov, je čisti dobiček dotičnega leta.

§ 20. Od čistega dobička dobiva načelništvo 5%; koliko se dá rezervinemu fondu, odločuje občni zbor, ki ima tudi pravico po svoji volji darovati od čistega dobička za dobrodelne in druge koristne namene.

Ostali čisti dobiček se razdeli med zadružnike (§ 47, točka 5.) po številu polno vplačanih deležev do konca tistega leta, ki je minulo neposredno pred računskim letom, v razmeri visokosti teh deležev.

§ 21. Če po § 19. sestavljena bilanca pokaže zgubo, mora se toliko rezervinega fonda vzeti in odpisati, da je zguba pokrita.

§ 22. Če bilanca pokaže, da je zadruga zgubila že polovico na zadružne deleže vplačanega zneska, mora načelništvo takoj občni zbor sklicati in mu o stanji zadruge poročati, da ta potrebno ukrene in sklene.

Če bi pa zadružno premoženje ne pokrilo zadružnih dolgov, je načelništvo za to odgovorno, da takoj predlaga konkurz zadruge pri sodišču.

8. O rezervinem fondu.

§ 23. Iz rezervinega fonda se pokriva letna zguba, poravnava škoda vsled nezgod in plačujejo izvenredni stroški.

V vsako tako rabo rezervinega fonda mora občni zbor privoliti.

§ 24. Reservini fond se nabira:

§ 45. O nekaterih rečeh sklemeta načelništvo in nadzorstvo v skupnih sejah, katerim predseduje ravnatelj ali njegov namestnik, in pri katerih mora biti navzočih razven predsednika najmanj štirje udje načelništva in dva uda nadzorstva. Pri enakosti glasov določuje mnenje predsednikovo.

V skupnih sejah se določuje:

1. imenovanje zaupnih množ zunaj sedeža zadruge,
2. visokost obresti za hranilne vloge in za posojila zadružnikom in koliko morajo zadružniki donášati za uradne stroške,
3. imenovanje in odpust uradnikov zadruge in določevanje visokosti plač in remuneracij uradnikom,
4. nasvet o razdelitvi čistega dobička in o porabi rezervinega fonda,
5. nakup in prodaja nepremičnin, ako jih ni treba pridobiti v pokritje kake terjatve,
6. sestavljenje poduka za blagajniški in pisarniški posel.

III. Občni zbor.

§ 46. Redni občni zbor se sklicuje enkrat v letu, in sicer vsaj do konca aprila. Sklicuje ga načelništvo; ako bi ga načelništvo do 30. aprila ne sklicalo, mora ga sklicati nadzorstvo.

Izvanredni občni zbor se skliče, kadar se načelništvu potrebno zdi, ali če to zahteva nadzorstvo ali deseti del zadružnikov naznanujoč predmete posvetovanja. Ako bi pa načelništvo ne hotelo sklicati ga v teku osmih tednov, odkar se je občni zbor zahteval, naj to stori nadzorstvo.

Vabilo se mora razglasiti najmanj osem dni prej v časopisu „Edinost“ in se mora ob enem naznaniti dan, ura, kraj in dnevni red občnega zбора.

Predsednik občnemu zboru je ravnatelj ali njegov namestnik.

§ 47. Predmeti sklepanja občnega zбора so :

1. sprememba in razširjenje pravil,
2. razdružba in likvidacija zadruge,
3. poraba rezervinega fonda,
4. potrjenje letnega računa,
5. razdelitev čistega dobička,
6. izvolitev načelnštva in nadzorstva,
7. privoljenje nagrade načelnštvu,
8. odstavljenje načelnštva.

§ 48. Vsak zadružnik ima pri glasovanji v občnem zboru toliko glasov kolikor vplačanih deležev, — vendar nikdar ne več ko 20 glasov, izimši v slučaju § 47 št. 6.

Načelnštvo volijo in v načelnštvo smejo biti voljeni le zadružniki, ki imajo najmanj po tri zadružne deleže. Vsak tak zadružnik ima pri volitvi načelnštva jeden glas.

Pri volitvi nadzorstva ima vsak zadružnik le jeden glas.

Pri volitvi se začenja z volitvijo načelnštva ; in sicer se izvoli sprva ravnatelj, na to njegov namestnik potem drugi udje načelnštva ; konečno se izvoli nadzorstvo.

Voli se po listkih. Voljeni so tisti, ki imajo nadpolovično večino glasov.

Ako se ta večina ne doseže, je ožja volitev, in če je tudi ta brezuspešna, odloči srečka.

Izvan Trsta bivajoči, bolni in zadružniki ženskega spola ali korporacije se smejo dati zastopati po družih zadružnikih. Pooblaščenec je izkazan z dotično zadružno knjigo; sme pa zastopati le ednega zadružnika.

§ 49. Občni zbor sklepa veljavno, če je zastopan najmanj deseti del denarja vloženega v zadružnih deležih in če je navzočih vsaj desetina zadružnikov. Ako bi tega ne bilo, mora se razpisati v treh tednih s tistim dnevnim redom drug občni zbor, kateri sme brez-pogojno sklepati.

Sklepa se z nadpolovično večino glasov; pri enakosti glasov odločuje predsednikov glas.

Ako gre za razdružbo zadruge, morata biti zastopani najmanj dve tretjini kapitala vloženega v zadružnih deležih in morajo glasovati tri četrtine navzočih glasov za to, da se društvo razdruži; sicer je sklep neveljaven. Ako pri prvem občnem zboru nista zastopani dve tretjini denarja vloženega v zadružnih deležih, mora se v treh tednih sklicati drug občni zbor s tistim dnevnim redom, v katerem se potem sklepa veljavno s tremi četrtinkami glasov brez ozira na zastopane deleže. Glasuje se kakor določi predsednik.

§ 50. Vsak zadružnik sme pri občnem zboru staviti predloge, kateri niso na dnevnem redu.

O teh predlogih pa občni zbor ne more precej sklepati, ampak le odloči, če se sploh vzamejo v pretres, ali če se morajo izročiti posebnemu odseku, ali nadzorstvu, ali pa načelništvu, da se o njih poroča v bodočem občnem zboru. Ti predlogi se morajo potem postaviti na dnevni red bodočega občnega zbora.

Zapisnik občnega zbora podpiše predsednik in dva zadružnika.

11. O hranilnih vlogah.

§ 51. Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega. Obresti se računijo od prvega dneva vloženju sledečega meseca in do konca meseca, po katerem se je izplačala vloga. Nevzdignene obresti se prištevajo koncem decembra vsakega leta k kapitalu. Načelnitvo sme dovoliti izjeme.

Hranilne vloge se zapišejo v hranilne knjižice, katere morajo imeti firmo zadruga. Vloge in izplačila na te knjižice potrjujeta in podpisujeta veljavno ali dva uda načelnitva, ali jeden ud načelnitva in tajnik „Posojilnice in hranilnice“ (glej § 38.)

Hranilne knjižice se morejo glasiti na vsakakoršna imena in dokazujejo lastninsko pravico.

Kdor prinese knjižico temu se izplača vloga, razven v slučajih:

1. če je vpeljana amortizacija dotične knjižice,
2. če vložnik odločno zahteva, da se izplačajo vloge njemu samemu ali njegovemu pooblaščenču. Ta izjema mora biti zaznamovana v knjižici in v knjigi za vloge.

§ 52. Hranilne vloge se izplačujejo le ob uradnih dnevih in v teku uradnih ur, in sicer navadno brez odpovedi. Vendar pa ima načelnitvo pravico določevati obroke za odpoved hranilnih vlog po razmeri časa.

Ta sklep mora biti razglašen z naznanilom v pisarni nabitim najmanj osem dni prej ko stopi v veljavo.

12. O razsojevanji preprirov.

§ 53. Preprire med zadružniki, med zadružniki in načelnitvom ali nadzorstvom, kakor tudi med načel-

ništvom in nadzorstvom, razsoja konečno samo občni zbor.

13. O zadružnih naznanilih.

§ 54. Zadruga razglašá svoja naznanila v listu „Edinost“ v Trstu.

14. O upravnem letu.

§ 55. Upravno leto teče od dne 1. januarja do dne 1. januarja naslednjega leta.

Prvo upravno leto teče od dne vpisa teh pravil v zadružni register pri c. kr. trgovskem in pomorskem sodišču do konca leta 1892.

Pristavek

o prvem načelništvu in nadzorstvu zadruge :

I. V prvem načelništvu so :

- a) Ravnatelj: Valentin Matija Živic, civilni inženir v Trstu,
- b) ravnateljev namestnik: Dr. Matej Pretner, odvetniški kandidat v Trstu,
- c) udje: Ivan Abram, trgovec z lesom; Kristian Dejak, veletrgovec; Fran Dolenc, sodar; Ivan Šabec, veleposestnik; Ivan Valenčič, trgovec; Fran Žitko, posestnik, vsi v Trstu.

II. V prvem nadzorstvu so :

Alojzij Grebenc, trgovec; Mankoč Ivan, trgovec; Oskar Polley, c. kr. obrtni nadzornik; Jakob Perhave, trgovec, vsi v Trstu, in Ivan Nabergoj, državni poslanec in posestnik na Proseku.

V Trstu, 18. oktobra 1891.

Na podlagi predstojećih pravil je „Tržaška posojilnica in hranilnica, registrovana zadruga z omejenim poroštvo“ vpisana v združni register pri c. kr. trgovskem in pomorskem sodišču v Trstu z odlokom z dne 3. novembra 1891. št. 16.255.